

ส่งเสริมการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาป้องกันและควบคุมโรครากขาวยางพารา ภายใต้การดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในพื้นที่จังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลามีพื้นที่ปลูกยางพาราทั้งหมด 2,060,618 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 74 ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด รายได้เกษตรกรส่วนใหญ่จึงมาจากการทำสวนยางพารา แต่ในปัจจุบันเกษตรกรพบปัญหาต้นยางยืนต้นตายเป็นบริเวณกว้าง ซึ่งเป็นอาการอย่างหนึ่งของโรครากขาวยางพารา (White root disease) เกิดจากเชื้อรา *Rigidoporus microporus* จัดเป็นโรคที่สำคัญของต้นยางพารา เกษตรกรต้องสูญเสียรายได้ต่อปีเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมให้เกษตรกรป้องกันและควบคุมโรครากขาวยางพารา โดยการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา โดยอาศัยกลไกการดำเนินงานผ่านศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในรูปแบบต่างๆ เช่น การถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร การให้เกษตรกรฝึกปฏิบัติ และการจัดทำแปลงศึกษา เป็นต้น เพื่อให้เกษตรกรได้ตระหนักถึงความสำคัญของโรค ร่วมมือกันในการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรค และสามารถให้ความรู้แก่เกษตรกรข้างเคียงอื่นๆ ในการแก้ปัญหาโรครากขาวที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้

ลักษณะอาการของโรครากขาวยางพารา

น้ำยางออกมากผิดปกติ / น้ำยางไหลออกตามลำต้น

ใบเหลือง สลด

ยืนต้นตาย

พบเส้นใยที่ราก/โคนต้น

พบดอกเห็ด

การดำเนินงานผ่านศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

รูปแบบการดำเนินงาน

1. ถ่ายทอดความรู้
2. ฝึกปฏิบัติ
3. จัดทำแปลงทดสอบ

แผนที่แสดงพบการระบาดของโรครากขาวยางพารา

การนำไปใช้ของเชื้อราไตรโคเดอร์มาเพื่อป้องกันและควบคุมโรครากขาวยางพารา

พบว่า เชื้อราไตรโคเดอร์มาสามารถควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อโรครากขาวยางพาราได้ ภายในระยะเวลา 1 ปี ในต้นยางที่มีอายุตั้งแต่เริ่มปลูก - 3 ปี (รากของต้นยางไม่สัมผัสกัน) ต้นยางที่มีอายุมากกว่า 3 ปี (รากของต้นยางสัมผัสกัน) จะต้องใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาในปริมาณมากขึ้นตามอายุของต้นยาง ในกรณีต้นยางอายุมากกว่า 15 ปี แนะนำให้ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาป้องกันโรครากขาวยางพาราในรุ่นถัดไป เนื่องจากไม่คุ้มค่าทางเศรษฐกิจ

อัตราส่วน
ปุ๋ยหมัก : ไร่ข้าว : ไตรโคเดอร์มา
100 : 4 : 1

หว่านรอบโคนต้น
ทุกๆ 3 เดือน
ในเวลา 1 ปี

ข้อดีของการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา

1. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตได้
2. เกษตรกรสามารถผลิตได้เอง
3. ไม่เป็นอันตรายทั้งเกษตรกรและสิ่งแวดล้อม

ข้อเสียของการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา

1. การผลิตจะต้องมีการวางแผนที่ชัดเจน
2. เชื้อมีโอกาสปนเปื้อนจากเชื้ออื่นๆ
3. ต้องคำนึงถึงฤดูกาล ความชื้นและภูมิอากาศ

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการวางแผนการผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา
2. ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาให้เหมาะสมกับฤดูกาล และช่วงเวลา